

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUOTLALELETSO YA NTLHA (FAL)

PAMPIRI YA BOBEDI (P2)

TLHAKOLE/MOPITLWE 2011

MADUO: 70

NAKO: 2 diura

Pampiri e, e na le ditsebe di le 16.

DITAELO

1. Buisa tsebe e ka kelotlhoko pele o ka simolola go araba dipotso.
2. O se ka wa leka go buisa pampiri yotlhe. Lebelela lenaane la diteng mo tsebeng e e latelang, mme o tshwae dipotso go tswa mo dikwalong tse o di buisitseng monongwaga. Morago ga moo tlhopha dipotso tse o batlang go di araba.
3. Pampiri e, e na le DIKAROLO di le NNE:

KAROLO YA A:	Padi	(35)
KAROLO YA B:	Terama	(35)
KAROLO YA C:	Dikgangkhutshwe	(35)
KAROLO YA D:	Poko	(35)
4. Araba dipotso di le PEDI fela go tswa mo dikarolong tse PEDI tse di farologaneng.

KAROLO YA A: PADI
Araba potso e le NNGWE go tswa mo pading e o e buisitseng.

KAROLO YA B: TERAMA
Araba potso e le NNGWE.

KAROLO YA C: DIKGANGKHUTSHWE
Araba potso e le NNGWE.

KAROLO YA D: POKO
Araba dipotso di le PEDI.
Lenaneonetefatso le tla go thusa mo tlhophong ya dipotso.
5. Buisa ditaello ka kelotlhoko mo tshimologong ya karolo nngwe le nngwe.
6. Kwala palo ya dikarabo jaaka e kwadilwe mo pampiring ya dipotso.
7. Simolola karolo NNGWE le NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.
8. Kwala ka mokwalo o o phepa o o bonalang.
9. Tiriso ya nako e e tshikinngwang: Metsotso e le masomeamarataro (60) e dirisiwe mo karolong nngwe le nngwe.

LENANEO LA DITENG

Tsebe e, e tla letla baithuti go tlhopha dipotso tse ba batlang go di araba kwa ntle ga go buisa pampiri yotlhe.

KAROLO YA A: PADI

Araba potso e le NNGWE fela.

NOMORO YA POTSO	DIPOTSO	MADUO
1. <i>Bogosi Kupe</i>	Potso ya tlhamo	35
	KGOTSA	
2. <i>Bogosi Kupe</i>	Dipotso tse dikhutshwane	35
	KGOTSA	
3. <i>Morabaraba</i>	Potso ya tlhamo	35
	KGOTSA	
4. <i>Morabaraba</i>	Dipotso tse dikhutshwane	35
	KGOTSA	

KAROLO YA B: TERAMA

Araba potso e le NNGWE fela.

5. <i>Bo tla sa jang</i>	Potso ya tlhamo	35
	KGOTSA	
6. <i>Mosimane wa Sankatane</i>	Dipotso tse dikhutshwane	35
	KGOTSA	
7. <i>Khutsepe</i>	Potso ya tlhamo	35
	KGOTSA	
8. <i>Ba tla nkitse</i>	Dipotso tse dikhutshwane	35
	KGOTSA	

KAROLO YA C: DIKGANGKHUTSHWE

Araba potso e le NNGWE fela.

9. <i>Leina la ngwana</i>	Potso ya tlhamo	35
	KGOTSA	
10. <i>Mogatsaka o tla nkgopola</i>	Dipotso tse dikhutshwane	35
	KGOTSA	

KAROLO YA D: POKO

Araba dipotso di le PEDI fela.

11. <i>Lentswe la moledi</i>	Dipotso tse dikhutshwane	17½
	KGOTSA	
12. <i>Botsalo jwa ga morena Jesu</i>	Dipotso tse dikhutshwane	17½
	KGOTSA	
13. <i>Fatshe la Batswana</i>	Dipotso tse dikhutshwane	17½
	KGOTSA	
14. <i>Molaetsa</i>	Dipotso tse dikhutshwane	17½

LENANEONETEFATSO

Lebelela lenaneonetefatso le le latelang go bona gore o arabile dipotso tse di tlhokegang.

KAROLO	NOMORO YA POTSO	PALO YA DIPOTSO TSE DI ARABIWANG	TSHWAYA POTSO E O E ARABILENG
A: PADI (Tlhamo KGOTSA Dipotso tse dikhutshwane)	1 – 4	1	
	KGOTSA		
B: TERAMA (Tlhamo KGOTSA Dipotso tse dikhutshwane)	5 – 8	1	
	KGOTSA		
C: DIKGANGKHUTSHWE (Tlhamo KGOTSA Dipotso tse dikhutshwane)	9 – 10	1	
	KGOTSA		
D: POKO (Dipotso tse dikhutshwane)	11 – 14	2	

ELA TLHOKO: Netefatsa gore o arabile dipotso go tswa mo dikarolong tse PEDI.

KAROLO YA A: PADI

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e.

POTSO 1: *BOGOSI KUPE* – DP Semakaleng Monyaise

Obakeng o godile a sa itse gore Modimoeng ke rraagwe. Tlhagisa ditiragalo tse di kopantseng batho ba babedi ba ka go kwala tlhamo e e ka nnang le mafoko a a kana ka 250 – 300 o ikaegile ka ditiragalo go tswa mo pading.

[35]**KGOTSA****POTSO 2: *BOGOSI KUPE* – DP Semakaleng Monyaise**

Buisa nopolo e e latelang, mme morago o arabe dipotso tse di e latelang.

"Ke gore ga ke itse gore nka reng. Ke dilo tse rre Modimoeng o di tlwaetseng ke raya botshelo jo bo diphatsa, jo re tswang mo go jone. Go tsena mo logageng o sa itse gore a o tla boela o bona letsatsi, go itshukunyetsa mo phatlheng e tshesane fela ka o bona metsi a tsena ka yone, o sa itse gore kwa pele e ntse jang, go lala ka tlala tsatsi lengwe, go ja ka mpa tse pedi ka moso, go tshela o ntse o itse gore ka moso e ka nna tsatsi la gago la bofelo ... Tse ke dilo tse di ntseng di natetsha botshelo jwa ga rre Modimoeng ... ke tsone dilo tse a di tlwaetseng. Go tsoga mo mosong a potologa ntlo le letsatsi motshegare otlhe, ga se botshelo jo a ka bo kgonang."

- 2.1 Naya merero e MEBEDI ya padi e. (4)
- 2.2 Kgotlhang ya maikutlo mo go Matlhodi e ne e tlholwa ke eng? (2)
- 2.3 A ditiragalo tsa padi e di tsamaelana le motlha o di diragalang ka ona? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (3)
- 2.4 Monna yo o batletsweng Matlhodi ke mang? (1)
- 2.5 Ke goreng batho ba Magogong ba ne ba sotla Matlhodi? (2)
- 2.6 Ke eng se se pateleditseng Obakeng go utswa dikgomo tsa mmuso? Tshegetsa ka dintlha tse PEDI. (4)
- 2.7 Modisa o ne a le kwa kae fa dikgomo di utswiwa? (2)
- 2.8 A o dumela gore Matlhodi o siame e bile o tlotla batsadi ba gagwe? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (3)
- 2.9 A fa e ne e le wena Matlhodi o ne o tla dumela go batlelwa mokapelo? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (3)
- 2.10 Oshupile o ne a ikotlhaela go nyala mosadi yo o mo fetang ka seemo. A seno ke ntlha kgotsa kakanyo? Tshegetsa ka lebaka. (2)
- 2.11 Ka boripana tlhalosa se se tlhodileng ntwaga magareng ga Sajene Botipe le Modimoeng. (2)

- 2.12 A bokhutlo jwa ga Matlhodi le Modimoeng bo ne bo le monate kgotsa bosula? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (3)
- 2.13 Molaetsa wa padi e, ke ofe? (2)
- 2.14 Mokwadi o senola maikutlo a a ntseng jang fa a re "go tshela o ntse o itse gore ka moso e ka nna tsatsi la gago la bofelo ...". (2)
[35]

KGOTSA**POTSO 3: MORABARABA – SJ Lebethe**

Tlhalosa seabe se se tserweng ke Mpute mo go tsweletseng morabaraba o o diregang ka go tlhagisa ditiragalo go tswa mo pading. Tlhamo ya gago e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 250 – 300.

[35]**KGOTSA****POTSO 4: MORABARABA – SJ Lebethe**

Buisa nopollo e e latelang, mme morago o arabe dipotso tse di e latelang.

Ba dumedisana go se maikutlo a a maswe, mme mosetsana a mo tseela fa thoko, a re o eletsa go mmona fa a na le nako. Ntshimane a gakgamala, fela a se ka a supa gore o jele kgakge, gore o mo isa kae. Le gale a baya letsatsi le nako. Ba kgaogana go fitlhela ba kopana gape.

Ntshimane a se ka a itse gore o ka araba ka go re eng. O ne a tshokile a re o ntse a tshela sentle, mme matlho a gagwe a leba kwa pele le kwa morago, mme a bona e kete e tla nna setlhogo. Gape gore o ntse a tshela le fa e se ga sepe, a bona gore go tla mo nyenyefatsa fa pele ga mosetsana. A mpa a didimala e kete o emetse go wa ga lentswe le legolo. Mosetsana a tshwara fa le fale gonne go ne go se ka fa o ka tsenang moeka ka gona. Ntshimane, mo matlhong a ga Morwesi, o ne a aga lobota lo logolo lwa tshipi ka fa thoko ga gagwe ka go didimala ga gagwe. Ke sona se se neng sa tlhokisa mosetsana fela o ka simololang gona.

Le gale, le fa e se kwa ntle ga tshotlego le tharaano ya puo, Morwesi a itlantla, Ntshimane a mo utlwa. O ipona molato. O dirile tiro e e setlhogo ka ga Ntshimane. O ne a sa bone ka nako ya fa a dira tiro e, mme o itse sentle gore o mo utlwisitse botlhoko. O ne a ipona phoso le go sa gopolele batho ba bangwe. Le gale nako e ne e mo ratile "Ke latlhile tsa bonyana." A tswelela ka go bua ka fa a leng ka gona, le ka fa Ntshimane o neng a mo siametse ka gona. Ntshimane a reetsa ka pelo e telele, a setse a ithutile ka ga boleng ba go tlhatswa mafatlha ka go bua fa motho o rwele sengwe mo mafatlheng.

"Fa e le gore boitshwarelo bo gona, ke ipaya fa tlase ga maoto a gago." O ne a sa lebala go tsenya mo kanelong ya gagwe gore fa morago ga mokaragana o o neng a o ja, o sa le a elelelwa gore go motho a le esi yo o totang a mo rata, Ntshimane.

Ntshimane a mo leba. A mo tlhomogela pelo. A tloga a tsenwa ke maikutlo jaaka e kete go tsubutla sefelo mo mafatlheng a gagwe. E ne e se maikutlo a go tloga a kgorogela mosetsana, a mo kgomarela a mmolelela gore ke nako e telele a lebeletse ka bopelotelele gore o tla boa. Nnyaya, e ne e le maikutlo a go mmolelela gore o mo senyetsa nako ka go nna a inanatha ka dipuo, go bonala sentle gore ke maaka ga se nnete.

- 4.1 Morwesi le Ntshimane ba tsalana jang? (2)
- 4.2 Morwesi o ne a sa tshola Ntshimane sentle jaaka mokapelo wa gagwe. Tshegetsa ka dintlha di le PEDI. (4)
- 4.3 Naya lebaka le le tlhotlheleditseng Morwesi go kopa maitshwarelo mo go Ntshimane. (2)
- 4.4 A o bona go siame/go le botlhokwa gore Ntshimane a itshwarele Morwesi? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (2)
- 4.5 Maikutlo a ga Ntshimane e ne e le afe fa Morwesi a kopa maitshwarelo? (2)
- 4.6 Mmule le Ntshimane ba kopane kwa kae lwa ntlha? (2)
- 4.7 Kgolo ya kgotlhang mo gare ga Ntshimane le Mpute e tlhotlheletswa ke eng? (2)
- 4.8 Ka dintlha di le PEDI fela o tshegetsa ka mabaka, naya dimelo tsa baanelwa ba ba latelang.
- 4.8.1 Ntshimane (6)
- 4.8.2 Morwesi (6)
- 4.9 Go tlile jang gore Ntshimane a etele kwa Ntwane? (2)
- 4.10 Go diragetse eng ka Ntshimane kwa bokhutlong jwa padi eno? (2)
- 4.11 A ditiragalo tsa padi e, di tsamaelana le setlhogo? Tshegetsa ka lebaka. (3)

[35]**PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 35**

KAROLO YA B: TERAMA**MOLATSWANA WA GAETSHO – DMG Sekeleko**

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e.

POTSO 5: BO TLA SA JANG – C Modise

Kgomotso ga a ise a ke a nne le boitumelo mo lenyalong la gagwe le Phofu jaaka a ne a solofetse. Netefatsa seno ka go kwala tlhamo e e ka nnang le mafoko a a kana ka 250 – 300 o ikaegile ka ditiragalo go tswa mo terameng.

[35]**KGOTSA****POTSO 6: MOSIMANE WA SANKATANE – DM Mothibi**

Buisa nopo e e latelang, mme morago o arabe dipotso tse di e latelang.

Monnamogolo:	Ngwanaangwanaka, o re thusitse, le fa e le ka ntlha ya ga rraago, o re kaetse gore o na le kitso le botlhale jo ka jone o ka sireletsang setšhaba ka jone. O monnye ka popego le seemo, mme fa e le ka kitso le botlhale le tlhaloganyo o mogolo go re gaisa rotlhe. Tlotlo eno ke ya gago e seng ya ga rraago!
Kedibone:	Ngwanaka! O buile nnete, ke ka ntlha ya ga rraago re leng batho, mme nna ka re le mmaago re se ka ra mo lebala, fa a ne a sa iphitlha gore o bo o nne teng re ka bo re le kae?
Batho:	Ke nnete! Ga go na boammaruri jo bo fetang joo! Ke kgosi a e nne kgosi ya rona. (<i>Go utlwala logadima.</i>)

- 6.1 Naya leina la motho yo monnamogolo a mo lebogang. (1)
- 6.2 Motho yo o mo umakileng mo go 6.1 o thusitse jang morafe wa Bafokeng? (2)
- 6.3 Ditiragalo tsa terama e, di diragalela kwa kae? (1)
- 6.4 A terama e, e supa maitshetlego a gompiano kgotsa a bogologolo? Tshegetsa ka dintlha tse PEDI. (5)
- 6.5 Naya ditiragalo di le THARO tseo di sa dumelesegegeng go tswa mo terameng. (6)
- 6.6 Ke ka ntlha ya eng morafe o le kgatlhanong le kgosi? Naya mabaka a le MABEDI. (4)
- 6.7 A fa o lebile kgodumodumo o ka re ke phologolo ya nnete? Tshegetsa ka lebaka. (2)
- 6.8 Maikutlo a gago ke afe mabapi le seabe se se tserweng ke Sankatane mo terameng? (2)

- 6.9 Sankatane ke motho yo o ntseng jang? Naya dintlha tse pedi mme o tshegetse ka mabaka. (6)
- 6.10 A Sankatane o ne a fitlhelela maikaelelo a gagwe mo botshelong? Tshegetsa ka lebaka. (2)
- 6.11 A terama e, ke ya matlhotlhapelo kgotsa lorato? Tshegetsa ka lebaka. (2)
- 6.12 Molaetsa wa terama e, ke ofe? (2)
- [35]

KGOTSA**POTSO 7: KHUTSEPE – EJ Sekati**

Monnamogolo Ntlhake ke modiragatsimogolo go tswa mo terameng. Kwala tlhamo e e ka nnang le mafoko a a kana ka 250 – 300 ka ditiragalo tsotlhe tse di ikaegileng ka monnamogolo Ntlhake.

[35]**KGOTSA****POTSO 8: BA TLA NKITSE – Ezra Sello Lekalakala**

Buisa nopollo e e latelang, mme morago o arabe dipotso tse di e latelang.

Boipelo:	Go na le koloi e e emeng fa ga me Motswedi. Nta ke tlhole. (<i>Tidimalo. Ka go tshoga.</i>) Ke batsadi ba me, tlosa dino tse o be o iphitlhe Motswedi. Tsena kwa phaposing ya me. Dira ka bonako! (<i>Go kokota mongwe.</i>) Tsena!
Ranko:	(<i>Ba tsena ka lebatl.</i>) Dumela Boipelo ngwanaka.
Boipelo:	Dumela ntate, dumela mme. Lo tsoga jang?
Ranko/Mokgadi:	Re tsogile Boipelo. Re botsa wena matsogo.
Boipelo:	Ke sa tshedile sentle. Hei ke itumetse go lo bona, tsenang tlhe. (<i>Ba tsena mme ba nna mo ditulong.</i>)
Ranko:	(<i>Ka go gatelela.</i>) Boipelo ngwanaka, nna le mmaago re tlile go wena go go tlhaba podi matseba ka maitsholo a mosadi a tshwana le wena jaana. Se re tla se buang ngwanaka, re setse re se buile. Re utlwa botlhoko thata go utlwa dikgang di fofa le mowa jaana gore o setse o nwa e bile o iponetse segatamarukgwana se se tlholang fa le wena.
Boipelo:	(<i>Ka go tshwenyega.</i>) Molato e le eng rra?
Ranko:	Ngwanaka, leka go tlotla moswi Ramarumo. Ga a na lobaka a tlhokafetse. Bona jaaka o ntse jaanong. O setse o apotse bontsho. Go reng ngwanaka?

- 8.1 Boipelo le Motswedi ba tsalana jang? (2)
- 8.2 Neela lefelo le ditiragalo di diragalelang kwa go lona. (2)
- 8.3 Ke ka ntlha ya eng Boipelo a apere bontsho? (2)
- 8.4 Lebaka le le dirang gore rraagwe Boipelo a ngongorege fa a apotse bontsho ke lefe? (2)
- 8.5 Go ya ka wena a go siame gore mosadi a apesiwe bontsho fa a tlhokafaletswe ke monna? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (2)
- 8.6 Tlhalosa semelo sa moanelwa mongwe le mongwe ka dintlha di le PEDI mo baanelweng ba o ba neilweng.
- 8.6.1 Boipelo (6)
- 8.6.2 Ranko (6)
- 8.7 Ke molao ofe o moswi a neng a o tlogelela Boipelo mabapi le dithoto tsa gagwe? (2)
- 8.8 Go ne ga diragala eng ka Mokgadi kwa bofelong jwa teramakhutshwe e? (2)
- 8.9 Naya mabaka a le MABEDI a a neng a tlotlheletsa Boipelo go loga leano la go bolaya monna wa gagwe. (4)
- 8.10 Ke seabe sefe se se tserweng ke Motswedi go tswelletsa morero wa teramakhutswe e pele? (2)
- 8.11 Motswedi o ne a atlholelwa dingwaga di le kae kwa kgolegelong? (1)
- 8.12 Ke thuto efe e o e ithutileng mo go Boipelo? (2)
- [35]**

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B: 35

KAROLO YA C: DIKGANGKHUTSHWE**NGATANA YA LEHUMO – KM Mbonani le ba bangwe**

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e.

POTSO 9: LEINA LA NGWANA – PJ Mathibe

Go na le ditsela tsa setso tse di latelwang fa ngwana yo o fetsang go tsholwa a tewa leina. Kwala tlhamo e e ka nnang le mafoko a a kana ka 250 – 300 o ikaegile ka diteng tsa khutshwe o tlhalose gore ngwana fa a tsholwa o tewa leina jang.

[35]**KGOTSA****POTSO 10: MOGATSAKA O TLA NKGOPOLA – BM Ditlhokwe**

Buisa nopollo e e latelang, mme morago o arabe dipotso tse di e latelang.

Monna wa maratwagolejwa, yo o neng a ja tse di monate, a nwa e bile a apara tsa mabonomantle. Motho a ipotsa gore a ke ene yo gompiano a jang nta a e šabela ka legotlo, e kete ga se ene yo o neng a tsogelela moso mongwe le mongwe. E le, a o jele, ee! mogatsaka, a o kgotse, ee! mogatsaka. Le metsi a sa tlhole a a itse, e le ene sephaphathi tota. Sa gagwe e le go tlhola a dikologa ntlo, a batlana le letsatsi, a duletse go tlhola a foka dintsi etswa di seo, le go balabala a le esi. E rile mosetsana a lemoga fa di mo sirile pelo, e le selo fela, a tsenya banna a ntse a le teng, a bona gore a mo tlhabe ka tsela a ye kwa ga gagwe. Ka a ne a itse fa tiro le yona e mo senyegetse, a tsaya madi otlhe a a neng a setse kwa polokelong, ga sala go se na le fa e le sente o montsho.

10.1	Monna wa maratwagolejwa ke mang?	(1)
10.2	Monna yo o mo umakileng mo go 10.1 o ne a nyetse mang?	(1)
10.3	Monna o ne a dira kwa kae pele a latlhegelwa ke tiro?	(1)
10.4	Monna yo o mo umakileng mo go 10.1 o ne a fetogela mosadi wa gagwe jang? Tshegetsa ka dintlha di le THARO.	(6)
10.5	Bothata jwa banyalani ba go buiwang ka bona bo rarabolotswe jang?	(6)
10.6	Go ne ga diragala eng kwa bokhutlong ka lelapa la banyalani ba? Tlhalosa ka dintlha di le PEDI fela.	(4)
10.7	Naya maina a basadi ba BABEDI mo motseng ba ba neng ba fufegela lelapa le le umakilweng fa godimo.	(2)
10.8	Ditshebo o amana jang le Tatlhego?	(2)
10.9	Fa o lebile ke mathata afe a a ka tlholwang ke mosetsana fa a pataganya makau? Naya dintlha di le PEDI fela.	(4)

- 10.10 Bokhutlo jwa Ditshebo le Tatlhego e nnile jo bo ntseng jang? (2)
- 10.11 O ithutile eng ka maitsholo a ga Tatlhego? (2)
- 10.12 A Mothusi ke tsala ya nnete ya ga Tatlhego? Tshegetsisa ka ntlha go tswa mo khutshweng. (2)
- 10.13 Morero wa khutshwe e, ke ofe? (2)
- [35]**

PALOGOTLHE YA KAROLO YA C: 35

KAROLO YA D: POKO

Araba dipotso di le PEDI mo karolong e.

POTSO 11**Lentswe la moledi – LD Raditladi**

- 1 Kgosi ya me nna tota ga e mphemele,
- 2 E femela ba e reng ba gara go tie.
- 3 Le gareng ga rona ga re itumele,
- 4 Fa re lwa re ngarolana mekwatla,
- 5 Re etsa phologolo tsele tsa naga.
- 6 Di reng di tshela mmogo di khutlane.
- 7 Makolwane re folosana majeng,
- 8 E re re ya tlase re ye re tlhomile,
- 9 E re re wa, re kgoboge mangole.
- 10 Batho ke bao ba lekile ka thata,
- 11 Ba lebile kwano Borwa ba sianye!
- 12 Ke metshenyana melela ditlere,
- 13 Mesenya kgakgatshe ya batho bangwe.
- 14 Mme ntle ntwana di ntse di bolola fela.
- 15 Basenyabatho ba sa bolo go ya!
- 16 Ntwana di tsosiwa ke baitseloleme,
- 17 Babesi ka mosi magala a le teng
- 18 Ba dira ba itsa mahura go nyaoga,
- 19 Go go jesa botlala o sa lemoga.

- 11.1 Mmoki o utlwisitswe ke eng botlhoko? (2)
 - 11.2 Naya leina la ponagalo ya poko e e tlhagelelang mo moleng 8 le 9. (2)
 - 11.3 Ke goreng mmoki a tshwantsha batho le diphologolo? (2)
 - 11.4 Goreng ponagalo e, neeletsano e dirisitswe mo moleng wa 1 le 2? (2)
 - 11.5 Ke bomang ba mmoki a reng ba folosana nageng? (1)
 - 11.6 Fa o lebile ntwakgolo ke ya eng mo lebokong le? (2)
 - 11.7 Naya leina la sekapuo se se dirisitsweng mo moleng 12 tema 2. (2)
 - 11.8 Leboko le, ke la mofuta ofe? Tshegetsa ka lebaka. (2½)
 - 11.9 Morero wa leboko le, ke ofe? (2)
- [17½]**

KGOTSA

POTSO 12**Botsalo jwa ga morena Jesu – BD Magoleng**

- 1 Nakonyana ya bo e latlha ntshwana,
- 2 Matlo a tletse go se phatlhanyana:
- 3 Marunyana a bo a gweretlha,
- 4 A dupelela nakwana ya gwetla.
- 5 Ka lobaka Josefa a tsielega:
- 6 Maria a bo a letetse pelego.
- 7 Baitekanedi ra gana ka matlo,
- 8 Le bakopi ra ba ra kgwa mathe.
- 9 Jwa pitse bojelo re a bo ila:
- 10 Go rona ntlo ya dipitse ke moila:
- 11 Mme gona fao Konyana ya belegwa,
- 12 Selelemedi sa ba sa e bega.
- 13 Herode, pelo mmete-a-bo-a-swe;
- 14 Kilo ya a-ka swa-nka-se-mo-je;
- 15 Tau ya ja ntlhotlho ya tlhotlholega,
- 16 Kgabagare marapo a kgobega.
- 17 Re ka bo ruri re etsa badisa,
- 18 Naledi nnete re e latisisa,
- 19 Go ya re e fitlhelela teroneng,
- 20 Go Mong wa rona botlhe legodimong.
- 21 Mmoloki sekai sa botlhe botsalong;
- 22 Mmopi lesedi la rona botshelong;
- 23 Jesu ke mmulatsela legodimong;
- 24 Morena ke komang-ka-nna bokhutlong.

- 12.1 Mmoki mo moleng wa 11, o tshwantsha konyana le mang? (1)
- 12.2 Fa go twe "pelo mmete a bo a swe" go tewang? (2)
- 12.3 Ke sekapuo sefe se se dirisitsweng mo moleng wa 14? (2)
- 12.4 Ke mathata afe a Maria le Josefa ba rakaneng nao fa ba batla lefelo la botsalo? (2)
- 12.5 Baitekanedi ke batho ba ba ntseng jang? (2)
- 12.6 A go siame gore fa batho ba le mo mathateng ba se thusiwe? (2)
- 12.7 Temana ya bofelo e re ruta eng mo botshelong? (2)
- 12.8 Naya leina la ponagalo ya poko mo moleng 15. (2)
- 12.9 Nopola mola o o kayang gore Rraarona o mongwe fela. (2)

12.10 Naya mofuta wa leboko le.

(½)
[17½]**KGOTSA****POTSO 13****Fatshe la Batswana – LD Raditladi**

- 1 Pelo ya me e kwa lefatsheng la Batswana
- 2 Go leleka phudufudu le photsana'
- 3 Pelo ya me nna tota ga e mono Sekgoeng,
- 4 E kgakalagkakala fela kwa dikgweng.
- 5 Pelo ya me tota e metseng ya ditlhoa
- 6 Go bina dipina tsetsho ka motlhowa,
- 7 Go bona ba ba tshipi tshwaana mabogong,
- 8 Go utlwa dikgaka di keketla molapong.
- 9 Fatshe la Batswana, fatshe la bagale,
- 10 Fatshe la dikgomo, fatshe la mabele;
- 11 Fatshe la mašwi a elelang jaaka metse,
- 12 Mašwi a dikgomo di gangwang di robetse.
- 13 Lefatshe le banna ba diala ditshumu;
- 14 Le ngwana o kgotlang e e matlhamutlhamu;
- 15 Le nama go jewang ya thutlwa le phofu,
- 16 Le batho go gogwang fela ba difofu.
- 17 Pelo ya me e kwa lefatsheng la Batswana
- 18 Go lekela phudufudu le photsana;
- 19 Pelo ya me nna tota ga e mono Sekgoeng,
- 20 E kgakalagkakala fela kwa dikgweng.

- 13.1 Naya ponagalo ya poko e e tlhagelelang mo meleng 9, 10 le 11. (2)
- 13.2 Tlhalosa ponagalo e o e neileng mo go 13.1. (2)
- 13.3 Mmoki o kaya eng fa a re "Mašwi a dikgomo di gangwang di robetse?" (2)
- 13.4 Nopola morumo o o tlhagelelang mo temaneng ya 3 ya leboko. (2)
- 13.5 Ke sekapuo sefe se se dirisitsweng mo moleng wa 11? (2)
- 13.6 Mmoki o bona lefatshe la Batswana e le le le ntseng jang? Naya dintlha di le PEDI. (4)
- 13.7 Maikaelelo a mmoki e ne e le afe fa a dirisa poeletsomodumo mo moleng wa 4? (2)
- 13.8 Leboko le ke la mofuta ofe? Tshegetska ka lebaka. (1½)
[17½]

KGOTSA

POTSO 14**Molaetsa – SF Motlhake**

- 1 Ya leno lefatshe thobo e kgolo;
 2 Kotulo mono ga rona e kgolo.
 3 Ya rona kotulo ke ya serena,
 4 Lentswe ga le ganane le lefufa;
 5 Ga go butswa 'ntswa ga sala lefufa,
 6 Gopegope lefufa ga le rene.
- 7 A re tshwaraneng botlhe ka mabogo,
 8 Ditiro re ke re di dire mmogo,
 9 Magotlo go ke go lome marole,
 10 Wa kgaka-kgolo o ke o bonwe kgakaneng;
 11 E ke e se kgaogane e ya baneng;
 12 Kgongwana tsa se alose marole.
- 13 Kgole e se nne le lepe lefuto,
 14 Ka e sa funelwe mafuto thuto,
 15 E le kgwerisano ya metlha thuto,
 16 Ka metlha eno e se ya maloba:
 17 Ya maloba dithuto re di loba:
 18 Re di dira moenyana-pele wa eno.

- 14.1 Ke bomang ba ba neelwang molaetsa? (2)
- 14.2 Ke eng se mmoki a batlang se dirwe go ya ka temana ya bobedi? (2)
- 14.3 Nopola mola o o netefatsang se o se neileng mo go 14.2. (1)
- 14.4 Ponagalo e e tlhagelelang mo moleng wa 6 e bidiwang? (2)
- 14.5 Mmoki o kaya eng ka mola wa 10? (2)
- 14.6 Ke ponagalo efe ya poko e e tlhagelelang mo meleng 16 le 17? (2)
- 14.7 Ke molaetsa ofe o mmoki a ratang go re neela ona ka leboko le? (2)
- 14.8 Naya morumo o o tlhagelelang mo temaneng ya 3. (2)
- 14.9 Mmoki o kaya eng fa a re "Kgole e se nne le lepe lefuto"? (2)
- 14.10 Leboko le ke la mofuta ofe? (½)
[17½]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA D: 35
PALOGOTLHE: 70